

PROČ LIDÉ NEVĚDÍ, KOHO VOLIT, NEBO BY DNES NEŠLI K VOLBÁM? JSOU ZNECHUCENI POLITIKOU A CHOVÁNÍM POLITIKŮ.

Oprávnění voliči, kteří nevědí, kterou stranu by volili, nebo by nevolili žádnou, jsou znechuceni politikou a chováním politiků a myslí si, že politici dbají jen na svůj osobní prospěch. Naprostá většina také uvádí, že politika u nás stále méně dbá na zájmy obyčejných lidí a že v politice mají hlavní slovo nikoli strany, ale velký byznys. Rovněž pocit, že svým hlasem ve volbách člověk těžko něco změní, je v této skupině většinově rozšířen. Naprostou lhostejnost k politice nicméně přiznává jen něco přes polovinu a volební neúčast ze zásady dvě pětiny z této skupiny.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 2.-9. 4. 2013. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal soubor 1009 respondentů.

STEM se pravidelně každý měsíc ptá lidí, kterou stranu by volili, pokud by se „příští týden“ konaly volby do poslanecké sněmovny. V dubnovém průzkumu jsme se všech lidí, kteří na otázku po stranických preferencích uvedli, že nevědí, kterou stranu by volili, nebo by nevolili žádnou, ptali dále na motivy jejich odpovědi. Respondentům bylo předloženo sedm výroků a u každého měli uvést, do jaké míry s ním souhlasí nebo nesouhlasí.

Vůbec nejsilněji zaznívají důvody spojené s politickou reprezentací: znechucení chováním politiků a vůbec politikou a názor, že politici dbají jen na svůj prospěch. S těmito výroky souhlasí téměř všichni občané, kteří nechtějí volit žádnou stranu či nevědí, koho by volili.

S mírným odstupem následují důvody vyplývající z deziluze z politiky a jejího fungování. Naprostá většina občanů, kteří nechtějí nebo nevědí, koho volit, soudí, že politika u nás stále méně dbá na potřeby obyčejných lidí – zcela s výrokem souhlasí 69 %. O něco slabší je souhlas s tvrzením, že o politice více než strany rozhoduje velký byznys, zcela s tímto výrokem souhlasí polovina z nich.

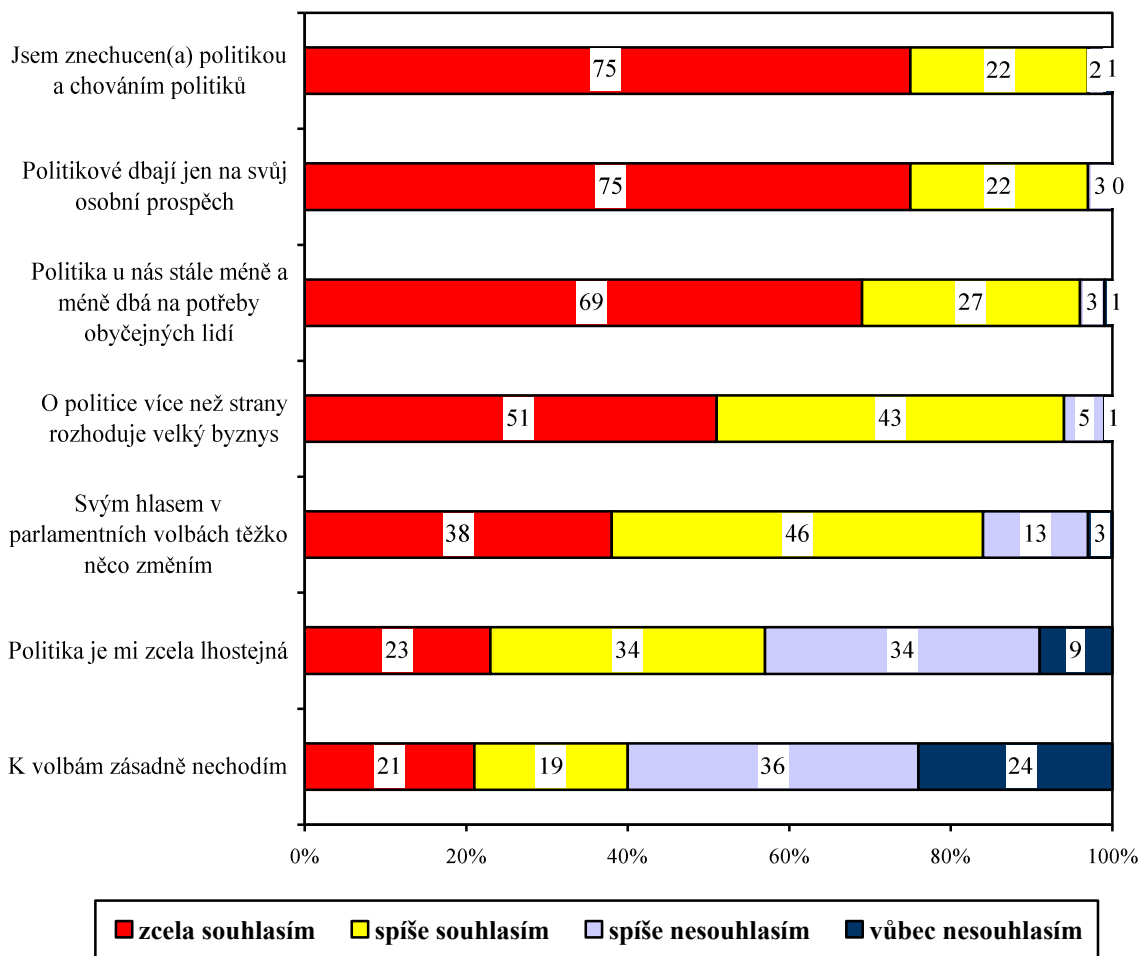
Skeptický až nihilistický postoj ke smyslu účasti u voleb („svým hlasem těžko něco změním“) je mezi lidmi, kteří nechtějí nebo nevědí, koho volit, rovněž velmi rozšířen. Souhlasí celkem 84 %, převažují mezi nimi však ti, kteří souhlasí „spíše“, nikoli „rozhodně“.

Přitom jen málo přes polovinu (57 %) občanů, kteří nechtějí nebo nevědí, koho volit, souhlasí s tím, že politika je jim zcela lhostejná, rozhodnou lhostejnost ve vztahu k politice vyjadřuje méně než čtvrtina z nich. A nejnižší souhlas (40 %) mezi lidmi, kteří nevědí, koho by volili, nebo by nevolili nikoho, má výrok „K volbám zásadně nechodím“.

Výsledky tak ukazují, že lidé, kteří se nedokáží rozhodnout pro volbu některé ze stran nebo by žádnou nevolili, v naprosté většině hledají a nacházejí důvody na straně politické scény a jejích aktérů.

„Pokud nevíte, koho volit, nebo byste k volbám nešel/nešla, do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?“

(odpovídali jen lidé, kteří ve volbě uvedli nějakou stranu, n=271 respondentů)

Pramen: STEM, Trendy 4/2013, 1009 respondentů starších 18 let

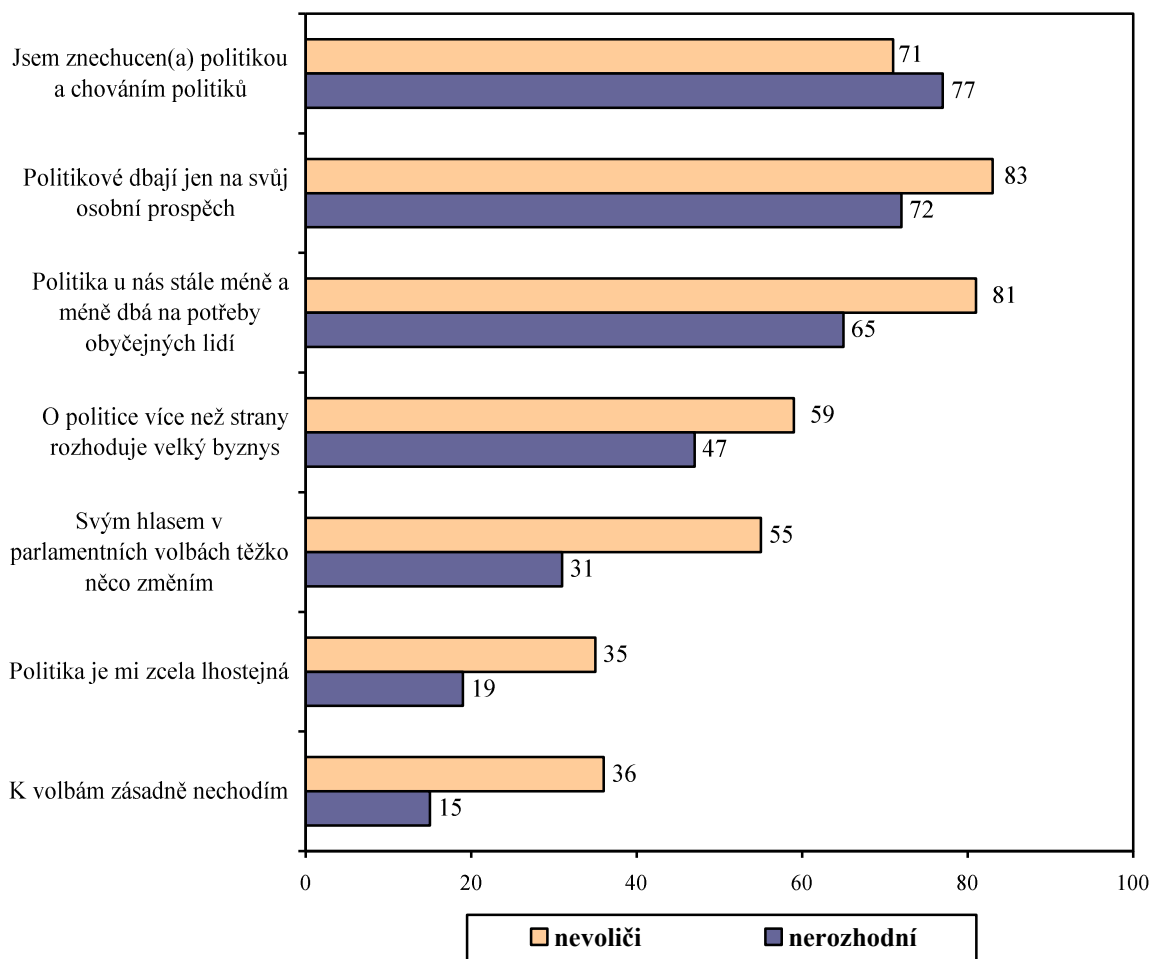
Porovnání s odpověďmi získanými na stejnou otázku před rokem, v dubnu 2012, ukazuje na stabilitu motivů voličské nerozhodnosti či neochoty volit nějakou stranu.

Míra souhlasu s uvedenými výroky se liší v závislosti na tom, zda je příslušný oprávněný volič nerozhodný v tom, kterou stranu by volil, či je zcela neochoten si nějakou stranu vybrat. Celkově lze říci, že u naprosté většiny zkoumaných motivů je souhlas i naprostý souhlas častější mezi lidmi, kteří by žádnou stranu nevolili. Zvlášť výrazné – a logické – je to u výroku „K volbám zásadně nechodím“, s nímž zcela souhlasí asi třetina potenciálních nevoličů a jen zhruba každý sedmý nerozhodný, a dále u motivu lhostejnosti k politice a u motivu skepse ke smyslu vlastní volební účasti („svým hlasem těžko něco změním“).

Jediným výrokem, s nímž nerozhodní souhlasí v podstatě stejně často jako nevoliči, je vyjádření znechucení politikou a chováním politiků.

„Pokud nevíte, koho volit, nebo byste k volbám nešel/nešla, do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?“

(podíly odpovědí „zcela souhlasím“ za nerozhodné a nevoliče v %)

Pramen: STEM, Trendy 4/2013, 1009 respondentů starších 18 let